

АСОЦІАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ

СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

Планування відновлення територіальних громад: законодавчі вимоги та можливості для місцевого економічного розвитку

Тетяна Мельник, експерт з питань відновлення муніципальної інфраструктури
t.melnyk@auc.org.ua

ВИКЛИКИ ДЛЯ МІСЦЕВОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

➤ **ЗБРОЙНА АГРЕСІЯ ТА ТИМЧАСОВА ОКУПАЦІЯ ЧАСТИНИ ТЕРИТОРІЙ**
близько **44 тис. км²** до 2022 р. та близько **64,6 тис. км²** з 2022 р.

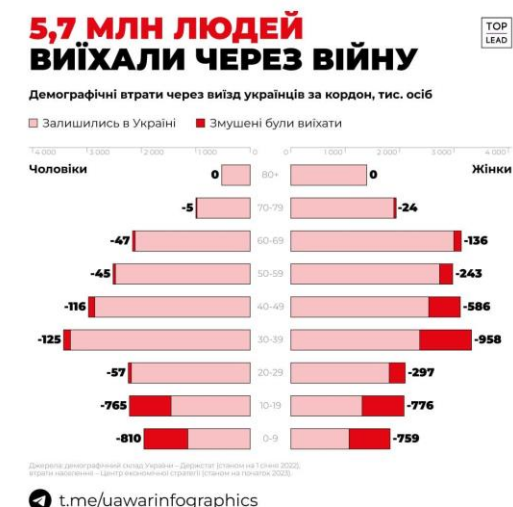
➤ **НЕПРОДУКТИВНА ЕКОНОМІКА, НЕВІДПОВІДНА ІНФРАСТРУКТУРА**
Україна посідає **106-те місце** за продуктивністю праці

➤ **ПОГЛИБЛЕННЯ ДЕМОГРАФІЧНОЇ КРИЗИ**
~ **12 млн** активного населення та ~ **17 млн** неактивного населення

➤ **ПОГІРШЕННЯ ЯКОСТІ ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ**
у т. ч. еміграція, освітні втрати

➤ **ЗНАЧНІ РУЙНУВАННЯ ІНФРАСТРУКТУРИ**
150,5 млрд дол. – прямі втрати економіки станом на 06.2023 (RDNA2)

➤ **ЗНАЧНІ ПЛОЩІ ЗАМІНОВАНИХ, ЗАБРУДНЕНИХ ВІЙНОЮ ТЕРИТОРІЙ**
~ **174 тис. км²** (близько 30% території). Інтерактивна карта - <https://mine.dsns.gov.ua/>

\$150,5 МЛРД — ПРЯМІ ВТРАТИ ЕКОНОМІКИ

TOP
LEAD

Станом на червень 2023 р. обсяг прямих збитків економіки України від пошкодження та руйнування інфраструктури становить **\$150,5 млрд.**

Джерело: Київська школа економіки.

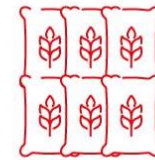
*Культура, туризм та спорт, цифрова інфраструктура, адміністративні будівлі, соціальна сфера.

t.me/uawarininfographics

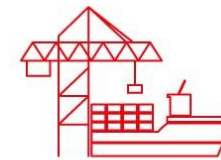
9 ДНІВ РОСІЙСЬКОГО ЗЕРНОВОГО ТЕРОРУ

TOP
LEAD

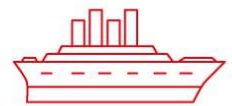
Наслідки російських обстрілів портів

180
ТИС. ТОНН
зерна знищено

26
об'єктів портової
інфраструктури
пошкоджено

5
цивільних суден
пошкоджено

Джерело: МЗС України

Дані станом на 31 липня 2023.

t.me/uawarininfographics

ВІЙНА ПРОТИ МЕДИЦИНИ

Об'єкти медичної інфраструктури:

1525 - завдано збитків,

196 - повністю зруйновано,

865 – відновили повністю або частково.

Найбільші втрати:

Харківська, Донецька, Дніпропетровська,
Миколаївська, Херсонська, Запорізька,
Київська та Чернігівська область.

Автомобілі екстреної медичної допомоги:

103 пошкоджено,

253 знищено,

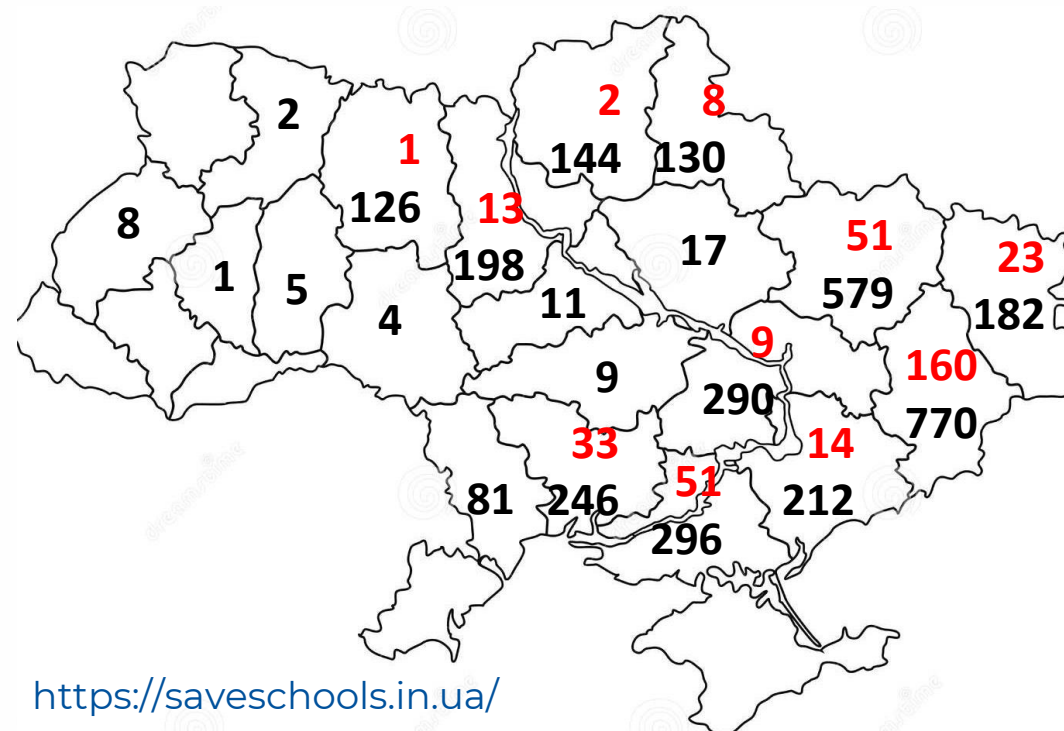
125 захоплено окупантами.

За даними МОЗ

ОСВІТНІ ЗАКЛАДИ, ЯКІ ПОСТРАЖДАЛИ ВІД ВІЙНИ

3798 - пошкоджено,

365 - повністю зруйновано

<https://saveschools.in.ua/>

Зруйнована інфраструктура

Україна — високоіндустріалізована країна, і війна в такій країні шкодить довкіллю та здоров'ю людей. Пошкоджена та зруйнована інфраструктура забруднює довкілля та призводить до значних економічних і соціальних наслідків.

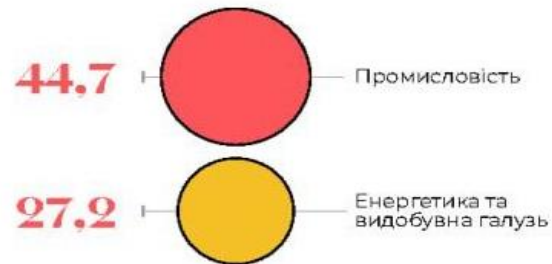
Шкода від атак на промислові об'єкти

Токсичні речовини з пошкоджених промислових об'єктів поширюються у повітря, землю та воду і шкодять тваринам, рослинам, людям.

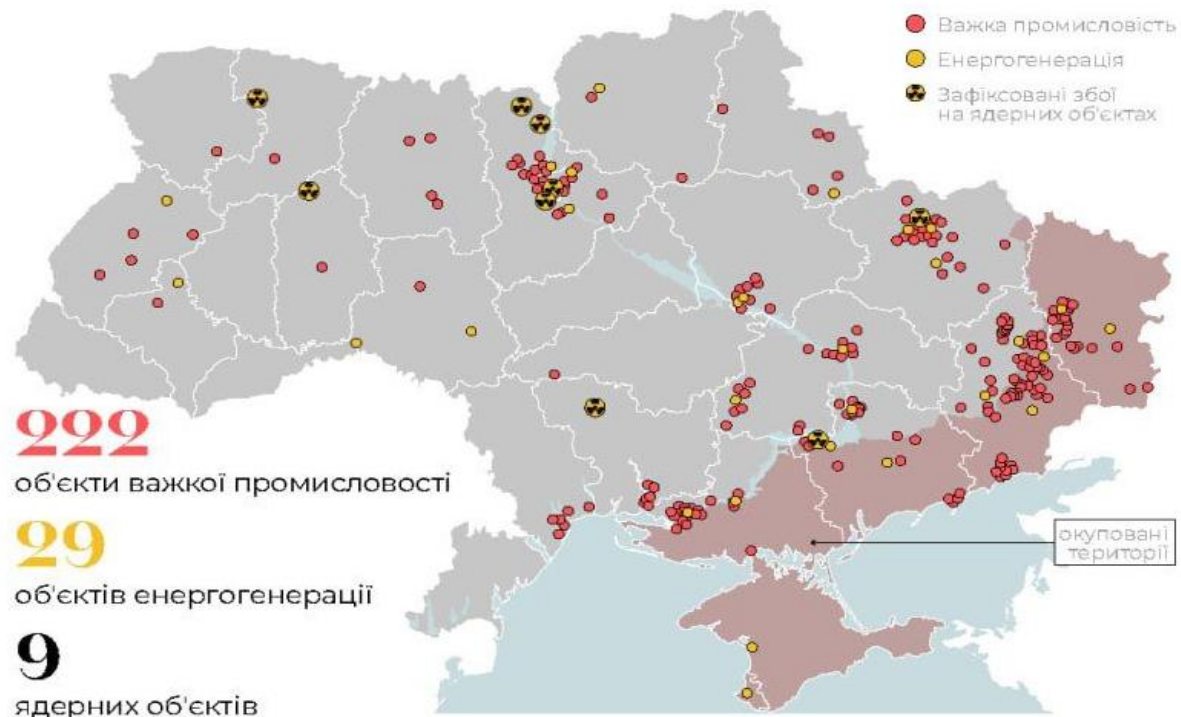
Росіяни знищують інфраструктуру

Збитки від знищення промислових об'єктів внаслідок війни, станом на лютий 2023, млрд дол.

Промислові та енергетичні потужності, зачеплені війною

Зафіксовані аварії та пошкодження об'єктів за час повномасштабної війни*

Джерела: Conflict and Environment Observatory, Ecodozor, Світовий банк, PAX.

*24.02.2022 – 04.07.2023

Бюджетні програми: фінансування відновлення у 2023-2024 рр. з Держбюджету

№	Назва бюджетної програми	2023 р., млрд грн	2024 р., млрд грн
ФОНДИ			
1	<i>ліквідації наслідків</i> збройної агресії	35,50	
2	<i>декарбонізації</i> та енергоефективної трансформації		0,76
СУБВЕНЦІЇ З ДБ МІСЦЕВИМ БЮДЖЕТАМ			
3	на реалізацію проєктів в рамках <i>Програми з відновлення</i> України	5,29	4,50
4	на реалізацію проєктів в рамках <i>Надзвичайної кредитної програми</i> для відновлення України	1,70	2,35
5	на відновлення <i>критичної інфраструктури</i> з МБРР «Проєкт розвитку міської інфраструктури-2»	2,08	0,52
6	на фінансове забезпечення будівництва, реконструкції, ремонту і утримання <i>автомобільних доріг</i> загального користування місцевого значення, <i>вулиць і доріг</i> комунальної власності у населених пунктах	16,02	
7	на облаштування безпечних умов у <i>закладах загальної середньої освіти</i>	1,50	2,50
8	на облаштування безпечних умов у <i>закладах охорони здоров'я</i>		1,00
9	на реалізацію проєкту " <i>Ремонт житла</i> для відновлення прав і можливостей людей "НОРЕ"		0,25

ТЕРИТОРІЇ ВІДНОВЛЕННЯ –

є мікрорегіони, територіальні громади, де відбувалися бойові дії та/або які були тимчасово окуповані, та/або території яких зазнали руйнувань об'єктів критичної, соціальної інфраструктури, житлового фонду внаслідок ведення бойових дій, які характеризуються різким **погіршенням рівня соціально-економічного розвитку** та значним переміщенням населення до інших регіонів та/або інших держав.

МЕТА ВІДНОВЛЕННЯ –

забезпечити повернення ВПО та біженців і **сприятливі умови для діяльності суб'єктів господарювання** шляхом здійснення комплексу першочергових організаційних, фінансових та інших заходів для прискореного відновлення об'єктів критичної, соціальної інфраструктури, об'єктів житлового та громадського призначення.

Закон України «Про засади державної регіональної політики»

ЗАКОНОДАВСТВО ПРО ПЛАНУВАННЯ ВІДНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Відповідно до Закону України «Про засади державної регіональної політики» **обов'язково** розробляються:

- Стратегія розвитку територіальної громади до 2027 р. **або**
- План відновлення та розвитку територіальної громади до 2027 р.

Відповідно до Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» **можуть** розроблятися:

- Програма комплексного відновлення території територіальних громад;
- Концепція інтегрованого розвитку територіальної громади.

Кабінетом Міністрів України прийнято постанову від 18.07.2023 № 731, якою затверджено:

- 1) Порядок визначення територій відновлення;
- 2) Порядок розроблення, реалізації та моніторингу плану відновлення та розвитку регіонів і планів відновлення та розвитку територіальних громад.

КРИТЕРІЇ ВИЗНАЧЕННЯ ТЕРИТОРІЙ ВІДНОВЛЕННЯ

- 1) відбувалися бойові дії;
- 2) була тимчасова окупація;
- 3) є руйнування об'єктів критичної та соціальної інфраструктури, об'єктів житлового фонду;
- 4) територія характеризується значним переміщенням населення та різким погіршенням рівня соціально-економічного розвитку **за показниками**:
 - ✓ чисельність населення від 01.01.2022 ↓ не менше ніж **на 15 %**;
 - ✓ рівень безробіття від 01.01.2022 ↑ не менше ніж **на 15 %**;
 - ✓ кількість ВПО **≥ 10 %** загальної чисельності населення на 01.01.2022;
 - ✓ обсяг надходжень від податків та зборів до місцевого бюджету за 03-12.2022 порівняно з 03-12.2021 (без трансфертів та «військового» ПДФО) ↓ не менше ніж **15 %**.

ПЛАН ВІДНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

ДЛЯ КОГО? – території відновлення;

КИМ РОЗРОБЛЯЄТЬСЯ? – ВО сільської, селищної, міської ради (ВЦА населеного пункту);

КОЛИ? – протягом 2 місяців, і після 10 днів опрацювання в ОВА є 5 днів на доопрацювання;

ЩО МАЄ МІСТИТИ? – **1)** завдання та заходи, **2)** потребу та джерела фінансування, **3)** індикатори виконання та їх прогнозні значення, **4)** перелік проєктів регіонального (місцевого) розвитку;

З ЧИМ УЗГОДЖУЄТЬСЯ? – **1)** з пріоритетами документів стратегічного планування **та** **2)** з поданими пропозиціями до регіонального плану **та** **3)** з ПКВ, якщо:

- а)** пошкоджено понад 15 % житла; **або**
- б)** чисельність населення змінилася більше ніж на 25 %; **або**
- в)** прийнято рішення про розроблення ПКВ;

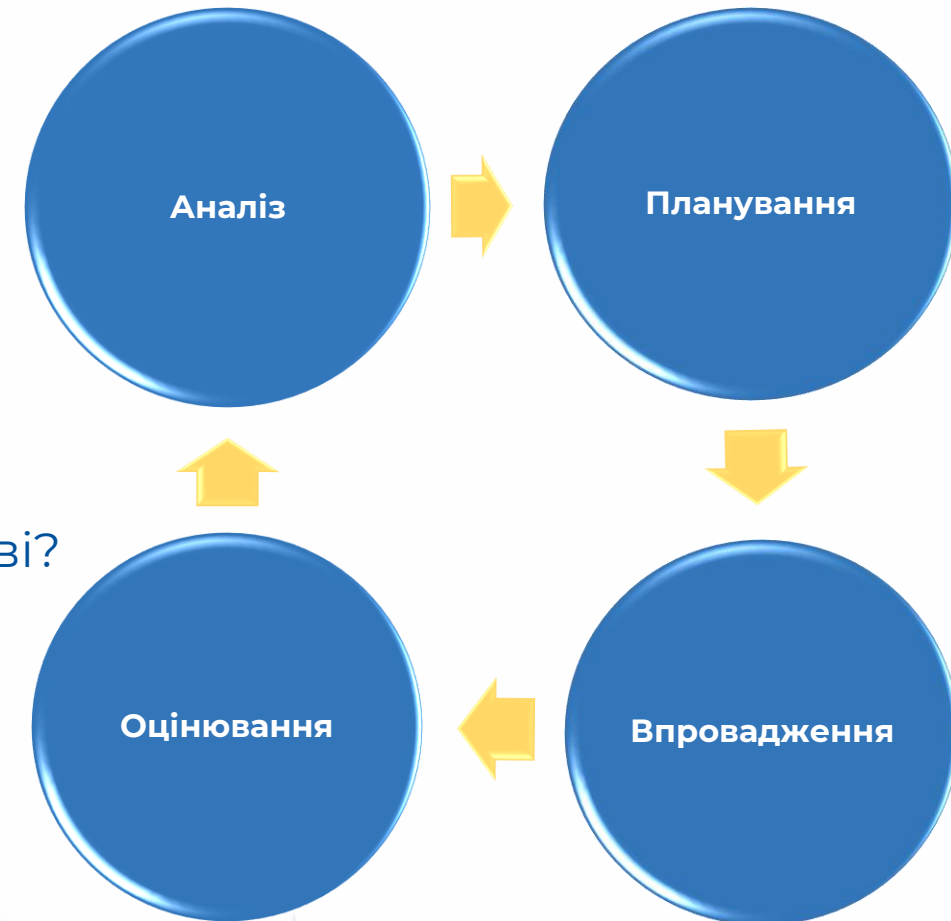
КИМ І КОЛИ ЗАТВЕРДЖУЄТЬСЯ? – сільською, селищною, міською радою (ВЦА населеного пункту) протягом 10 днів після погодження в ОВА.

План відновлення та розвитку територіальної громади відповідно до постанови КМУ від 18.07.2023 № 731 містить:

- 1) завдання та заходи,
- 2) потребу та джерела фінансування,
- 3) індикатори виконання та їх прогностичні значення,
- 4) перелік проєктів регіонального (місцевого) розвитку.

Чи відповідатиме цей **План** на запитання?

1. Які ключові зміни відбулись у територіальній громаді?
2. Які принципи визначення пріоритетів у відновленні?
3. Які варіанти відновлення в короткостроковій перспективі?
4. Які є ресурси та можливості для відновлення?
5. Яка необхідність у підготовці території?
6. Чи є доцільність відновити всі пошкоджені / зруйновані об'єкти до попереднього стану?
7. Чи відповідає потребам містобудівна документація?

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!

Сайт АМУ

www.auc.org.ua

Телеграм-канал АМУ

https://t.me/auc_ua

АМУ у Facebook

<https://www.facebook.com/auc.org.ua>